

BLAND TALGLJUS OCH MUSKÖTER

EN SAMMANFATTNING AV TRE VECKOR PÅ FÄSTNINGEN

"Va? Sa inte jag att ni skulle vänta där ute?"

"Va? Sa inte jag att ni skulle vänta där ute?"

"Va? Sa inte jag att ni skulle vänta där ute?"

Det där konstanta rabblandet av repliker är svårt att undvika de första dagarna. Ett slags behagligt replikrabblande ekande av förväntning innanför hjälmen. Klockan smyger sig upp emot elva och mitt ibland talgljus, kritpipor och musköter tonas så småningom replikrepetandet ut medan förväntan och adrenalin består. Den första visningen ska snart börja. Jag ser hur gruppen beger sig in på borggården och står snart i position för att precis kunna skymta repslagaren Claus vifta bort en fiktiv fluga – gesten för mitt intåg i visningen. Någon minut senare är det dags.

"Va? Sa inte jag att ni skulle vänta där ute?"

Varje dag gjordes sex visningar av "Margretes misstag", någonting som jag själv upplevde något repetitivt de första dagarna. Innan jag började jobba var det kanske också detta jag var mest orolig för, att det hela skulle bli tråkigt och oinspirerande i längden. Det tog dock inte lång tid innan man blev så pass varm i kläderna att man kunde börja ta in och leka med gruppen på ett annat sätt. Det riktigt roliga började först då, när man tillät sin roll att bli mer flexibel och formade den utifrån besökarnas kommentarer och beteenden. Självklart var vi bundna till ett antal sidor tjockt manus för att kunna föra handlingen framåt, men däri fanns också mycket utrymme lämnat mellan raderna. Just det utrymmet utnyttjades frekvent av både oss skådespelare och, kanske framförallt, av den besökande gruppen. En rolig kommentar från ett barn eller en uppenbart otidsenlig klädsel hos någon av besökarna kunde få oss att spinna iväg någon helt annanstans än dit som först kanske var tanken – även om vi alltid lyckades få fram vad vi ville och senare ro visningen i hamn. På detta vis blev det aldrig ointressant att stå bakom de rödputsade murarna i väntan på att få möta ännu en grupp; man hade ju ingen aning om vilka som väntade där utanför och i vilken riktning just de ville styra visningen.

Efter varje visning bar det ner i borgen – feriearbetarnas och sommarpersonalens bas och omklädningsrum. Väl där brukade vi dela våra ibland allt för uppriktiga åsikter om spexande pappor, barn med imponerande förmåga att leva sig in i handlingen och huruvida den bland besökarna som fick agera klensmed verkligen var helt nykter. Just detta har jag tänkt på även i efterhand, alla dessa fantastiskt roliga stunder vi har haft i borgen tillsammans. Oavsett regnmängd och besökarantal var stämningen där nere alltid oerhört trevlig. Vi pratade oavbrutet om udda visningsupplevelser, drack diverse varma drycker iklädda diverse lager av dyngsura yllekläder och kunde skratta åt saker vi förmodligen aldrig trodde vi skulle skratta åt. Det är klart att det blir en viss känsla när så många jobbar så intensivt med ett projekt likt detta, men på fästningen har man också lyckats skapa en väldigt välkomnande miljö. En sfär där skrik och drama inte når längre än till visningarna och där ingen lämnas utanför. Sommarpersonalen, alltså den personal som anställts av museet och inte kommunen, består nästan uteslutande av gamla feriearbetare och de har en stor del i att vi feriearbetare snabbt blev så sammansvetsade. Alla är väldigt uppmuntrande och angelägna om att visningen ska bli bra, men de gör även hela atmosfären oerhört avslappnad och tillåtande.

Ungefär sådär rullade det på i tre veckor, 75 visningar och ett antal pulshöjande vändor upp och ner i Kockenburgs underjordiska spiralgångar. En tid som inte bara resulterade i bättre kondition utan också i flera nyfunna vänner jag aldrig skulle ha träffat i något annat sammanhang. Men så kommer det ju också en stund när man ställer ifrån sig musköten, knyter av brevväskan och hänger upp repslagaren Claus gröna mössa för sista gången. Den stunden kändes inte som om den kom efter tre veckor, utan löjligt mycket tidigare. Efteråt kändes allt också löjligt tomt, för det finns inget som riktigt kan ersätta känslan av att starta varje dag genom att underhålla, överraska och ge människor en upplevelse. Jag har fortfarande inte slutat rabbla de där replikerna, även om jag numer gör det i syfte att minnas tillbaka. Tillbaka till talgljus, kritpipor och musköter. Till regnpisk, mörka bastioner och räliga knappar. Till brådskande bud, döva pigor och alla dessa ständigt spexande pappor.

/Adrian Alebo Andersson

Jag i rött tillsammans med ett knippe härliga sommarkollegor som förgyllde tiden på fästningen.